

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 26 czerwca 2017 r.

Adam Bodnar

VII.7037.77.2017.KD

**Pani
Anna Zalewska
Minister Edukacji Narodowej
al. J. Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa**

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich, stojąc na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji RP oraz w innych aktach normatywnych, z uwagą i troską śledzę sytuację związaną ze zmianami w zakresie organizacji i funkcjonowania systemu oświaty, które mogą wpływać na realizację prawa do nauki, wyrażonego w art. 70 Konstytucji RP. W związku z tym występowałem do Pani Minister w sprawie reformy oświaty, w szczególności kierując wystąpienie z dnia 10 listopada 2017 r. (VII.7037.98.2016.GZ).

Uchwalenie w dniu 14 grudnia 2016 r. ustaw: *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) oraz *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2017 r. poz. 60) spowodowało, że niepokój uczniów, rodziców, nauczycieli i ekspertów budzą nie tylko ogólne założenia reformy, ale także kwestie szczegółowe z nią związane.

Na podstawie doniesień medialnych (m.in. artykuł: J. Suchecka, M. Zubik, *Reforma edukacji niektórym uczniom zafunduje powrót do przeszłości. Z gimnazjum przejdą do podstawówki*, na portalu: wyborcza.pl dnia 13 czerwca 2017 r.) oraz w związku z wpływającymi do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich pytaniami, powziąłem informację o wątpliwościach dotyczących skutków reformy oświaty, przygotowanej przez

Ministerstwo Edukacji Narodowej, dla uczniów klas pierwszych gimnazjów, którzy w roku szkolnym 2016/2017 nie uzyskali promocji do klasy drugiej.

Efektom wejścia w życie w swojej zasadniczej części wymienionych wyżej ustaw jest to, że uczniowie klas pierwszych gimnazjów, którzy w roku szkolnym 2016/2017 nie otrzymali promocji do klasy drugiej, z dniem 1 września 2017 r. staną się uczniami klasy siódmej w ośmioletniej szkole podstawowej.

Wprowadzenie zaproponowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej zmian w praktyce oznacza zatem, że - powtarzając klasę - uczniowie tacy nie będą powtarzać programu, którego nie zaliczyli z różnych przyczyn w roku szkolnym 2016/2017, lecz będą korzystać z całkiem innej podstawy programowej, niż ta która była przeznaczona dla uczniów klas pierwszych gimnazjum.

Istotnym problemem, na który zwraca się uwagę jest również to, że uczniowie klas pierwszych gimnazjów, którzy w tym roku nie uzyskali promocji do kolejnej klasy, zdawali już rok temu egzamin na zakończenie szkoły podstawowej. Jeżeli jednak ponownie staną się uczniami szkoły podstawowej, będą zobowiązani do zdania go po raz drugi, po ukończeniu klasy ósmej. Wskutek tego otrzymają w przyszłości drugie świadectwo ukończenia szkoły podstawowej.

Należy zauważyć też, że problem ten pojawi się również w kolejnych latach - nieuzyskanie promocji w roku szkolnym 2017/2018 do klasy trzeciej gimnazjum skutkować będzie powrotem, w nowym roku szkolnym, do klasy ósmej szkoły podstawowej. Zgodnie z art. 127 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe*, także uczniowie klasy trzeciej gimnazjum, którzy w roku szkolnym 2018/2019 nie ukończą tej szkoły, staną się z dniem 1 września 2019 r. uczniami klasy ósmej szkoły podstawowej.

Nie inaczej będzie w przypadku uczniów klas trzecich dotychczasowego trzyletniego liceum, którzy w roku szkolnym 2021/2022 nie uzyskają świadectwa ukończenia szkoły średniej. Zgodnie z art. 150 ust. 3 przywoływanej ustawy, z dniem 1 września 2022 r. staną się oni uczniami klasy trzeciej liceum czteroletniego. W rezultacie oznacza to, że będą oni powtarzać jedną klasę przez dwa lata, skoro będą musieli powtórzyć nie tylko trzecią, ale również ukończyć w kolejnym roku dodatkowo czwartą klasę liceum.

Powyższe sytuacje wskazują na to, że uchwalone ostatnio przepisy oświatowe doprowadzą do naruszenia praw obywatelskich we wskazanym wyżej zakresie.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2017 r., poz. 958), **zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą z zajęcie stanowiska w niniejszej sprawie i przedstawienie wyjaśnień, w tym wskazanie jak Ministerstwo Edukacji Narodowej zamierza rozwiązać wskazane wyżej kwestie.**

Proszę również Panią Minister, jako dysponenta Systemu Informacji Oświatowej, o wskazanie jakiej liczby uczniów klas pierwszych gimnazjów, którzy w tym roku nie uzyskali promocji do kolejnej klasy, dotyczy wskazany wyżej problem.

[Adam Bodnar]